

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת

הגה"ק רבי נתן ב"ר יעקב ש"מ ע"ה אדלער זצ"ל
כ"ק מ"ן אדמו"ר רבי שלום ב"ר אלעזר רוקח זצ"ל
מרת ברכה ע"ה ב"ר משה בן ציון הי"ד זצ"ל

משנה ב'

רבינו עובדיה מברטנא

יצא ידי חובתו - דכתיב (דברים טז) "לא
תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו
מצות", דברים הבאים לידי חמוץ אדם יוצא
בהן ידי חובת מצה, דברים שאין באים לידי
חמוץ אין אדם יוצא בהן ידי חובת מצה.
נתערב אחד מהן בכל המינים - נתערב אחד
מחמשת המינים הללו בשאר תערובות,
כגון כותח הבבלי ושכר המדי.
הרי זה עובר בפסח - על כל יראה ובל
ימצא, אם הניחו ברשותו.
הנודר מן הדגן אסור בכל המינים - דדגן -
כל דמיידגן משמע, וקטנית וזרעים מידי
דמיידגן הוא.
אינו אסור אלא בהן - דדגן ותבואה אחד
הוא. והלכה כחכמים.
וחייבים בחלה ובמעשרות - אידי דבעי
למיתני "אלו חייבים בחלה ופטורים מן
המעשרות" "אלו חייבים במעשרות
ופטורים מן החלה", תנא הכא וחיובים
בחלה ובמעשרות.

האוכל מהם פזית מצה בפסח מצוות עשה לאכול בליל חג הפסח כזית מצה,
שנאמר: "בערב תאכלו מצות" (שמות יב, יח), ובאה המשנה ללמד, שרק האוכל כזית מצה
העשויה מחמשת מיני הדגן הללו יצא ידי חובתו שכתוב: "לא תאכל עליו חמץ שבעת
ימים תאכל עליו מצות" (דברים טז, ג), ודרשו: דברים הבאים לידי חמוץ אדם יוצא בהם ידי
חובת מצה, דברים שאינם באים לידי חמוץ, כגון אורז ודוחן, אין אדם יוצא בהם ידי חובת
מצה. פזית חמץ האוכל כזית חמץ בפסח מאחד מחמשת המינים הללו חייב בהפירת
כמו שכתוב: "כל אוכל חמץ ונכרתה הנפש ההיא מישראל" (שמות יב, טו), משנתנו באה ללמד,
שאין חיוב כרת אלא באוכל כזית חמץ מחמשת מיני הדגן בלבד. נתערב אחד מהם בכל
המינים אם חמץ מאחד המינים הללו נתערב במינים אחרים, הרי זה עובר בפסח
המניח תערובת זו ברשותו בפסח, עובר על כל יראה ובל ימצא. הנודר מן הפת ומן
התבואה שאסר על עצמו בנדר פת או תבואה, אסור בהם אינו אסור אלא בחמשת
המינים הללו דברי רבי מאיר שסובר רבי מאיר, שפת ותבואה אינן כוללות אלא חמשת
המינים בלבד, אבל לשון 'דגן', כולל כל דבר שעושים ממנו כרי כבדגן, ולכן הנודר מן הדגן,
אסור גם בכל מיני קטניות. וחכמים אומרים: הנודר מן הדגן מי שאסר דגן על
עצמו בנדר אינו אסור אלא מהן מחמשת המינים הללו, שאלו בלבד קרויים 'דגן'.
וחייבין חמשת המינים הללו בחלה ובמעשרות פסקה זו לא נשנתה כאן אלא משום
המשניות הבאות, שכן שם נכתב: "אלו חייבין בחלה ופטורים מן המעשרות... ואלו חייבים
במעשרות ופטורים מן החלה", לפיכך נקטה כאן משנתנו: וחיובין בחלה ובמעשרות'.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ג'

רבינו עובדיה מברטנא

הלקט והשכחה והפאה והתפארה - פטורים מן המעשרות. דכתיב (דברים יד) "ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך", ממה שיש לך ואין לו אתה חייב ליתן לו, יצאו אלו שיש לו עמך. ומותר העומר - שהעומר היה בא משלש סאין, ומוציאין ממנו עשרון סלת מנופה בשלש עשרה נפה, והשאר נפדה ונאכל לכל אדם. וחייב בחלה ופטור ממעשר, לפי שבשעת מירוח היה של הקדש.

ותבואה שלא הביאה שליש - חייבת בחלה שאף היא באה לידי חמוץ, וכל דבר הבא לידי חמוץ 'לחם' אקרי, וחייב בחלה. ופטורה מן המעשרות, דבמעשרות כתיב (דברים יד) "תבואת זרעך" - דבר שזורעים אותו וצומח, והאי אי זרעי ליה לא צמח.

תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה - דכתיב (במדבר טו) "כתרומת גורן בן תרימו אותה", מה תרומה אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש, אף חלה אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש. ואין הלכה כרבי אליעזר.

אלו הדברים המנויים להלן חייבין בחלה ופטורים מן המעשרות ומן המעשרות: **הלקט והשכחה, והפאה** כמבואר במסכת פאה, **והתפארה** תבואה שהופקרה קודם מירוח (החלקת ערימת התבואה לאחר שנאספה), כל אלו פטורים מן המעשרות, שנאמר: "ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך" (דברים יט, כט), ומכאן למדו - ממה שיש לך ואין לו חייב אתה ליתן לו מעשרות, יצאו לקט, שכחה, פאה והתפארה שיש לו עמך, שכן גם הלוי יכול לזכות בהם, אבל חייבים הם בחלה, **ומעשר ראשון שנטלה תרומתו** שהופרשה ממנו תרומת מעשר לכהן, אע"פ שלא הופרשה ממנו תרומה גדולה, כגון שהקדים הלוי ליטול את מעשרו בשיבולים קודם שנטל ממנו הכהן תרומה גדולה, שהואיל וקיבל הלוי את מעשרו קודם שנתחיבה התבואה בתרומה, הרי הוא פטור מלהפריש ממנו תרומה גדולה, שנאמר: "והרימותם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר" (במדבר יח, כו), מעשר מן המעשר ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר, אבל חייב הוא בחלה. ואין צורך לומר במעשר ראשון המתוקן כל צרכו, שחייב הלוי להפריש ממנו חלה, ואילו משאר המעשרות הוא פטור, **ומעשר שני והקדש שניפדו** אע"פ שלא הופרשה מהם תרומה, כגון שהקדים להפריש את המעשר בשיבולים, או שהקדיש את התבואה בהיותה בשיבולים, ומדובר כאן שנפדו לאחר מירוח, שהואיל ובשעת מירוח היו פטורים מתרומה גדולה ומשאר המעשרות, לפי שאף מעשר שני דינו כהקדש, שממון גבוה הוא, לפיכך גם לאחר שנפדו פטורים הם מן התרומה והמעשרות, אבל חייבים הם בחלה, שכן חיובה חל בשעת גלגול העיסה, ואז הרי חולין גמורים הם. אולם אם נפדו קודם מירוח, הרי הם חייבים אף בתרומה ומעשרות. **ומותר העומר** העומר היה בא משלוש סאין, כלומר שבמוצאי יום טוב הראשון של פסח היו קוצרים שעורים בשיעור של שלוש סאים קמח, והואיל ונקנו בכסף הקדש הרי כולם נעשו הקדש, ולאחר שטחנו אותם היו מנפים את הקמח בשלוש עשרה נפות עד שהוציאו ממנו עישרון אחד מובחר, שהיו מקריבים אותו ביום ששה עשר בניסן ככל קרבן מנחה, והקמח שנשאר לאחר שהוציאו את העישרון נקרא 'מותר העומר', ופודים אותו בכסף כדי להוציאו לחולין, ואח"כ מותר לכל אדם לאכלו, ובאה המשנה ללמד, שמותר העומר לאחר שנפדה חייב בחלה, לפי שחיוב חלה הוא משעת גלגול העיסה, ואז הרי הוא חולין, ופטור מן המעשרות, לפי שחיוב המעשר חל בשעת מירוח, והרי בשעת המירוח עדיין היה הקדש, ומירוח הקדש פטור מן המעשרות*. **ותבואה שלא הביאה שליש** פטורה היא ממעשרות, שנאמר: "עשר תעשר את כל תבואת זרעך" (דברים יד, כב) - דבר שהוא נזרע ומצמיח, יצאה תבואה שלא הביאה שליש, שאם זורעים אותה אינה מצמיחה, אבל חייבת היא בחלה, שכל דבר הבא לידי חמוץ נקרא 'לחם', וחייב בחלה, ואף תבואה שלא הביאה שליש באה לידי חמוץ, והעיסה הנעשית ממנה נקראת 'לחם'. **רבי אליעזר אומר: תבואה שלא הביאה שליש, פטורה מן החלה** וטעמו מבואר בירושלמי: לפי שנאמר בחלה: "כתרומת גורן כן תרימו אותה" (במדבר טו, כ), מה תרומת גורן אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש, אף חלה אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש. ואין הלכה כרבי אליעזר.

*אולם רבי עקיבא חולק במסכת מנחות (י, ד) על משנתנו, והוא מחייב את מותר העומר אף במעשרות, לפי שלדעתו לא ניתן מתחילה כסף הקדש אלא עבור הסולת הדרושה למידת עישרון בלבד, והמותר לא היה של הקדש ולא הוצרכו לפדותו. והלכה כמשנתנו.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחדש](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)